

**ДО
ПРОФ. Д-Р ПЕТЯ КАБАКЧИЕВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА АС
НА НАОА**

ДОКЛАД

**за извършената проверка по процедура за програмна акредитация на
професионално направление 2.4 РЕЛИГИЯ И ТЕОЛОГИЯ, област на висше
образование 2. ХУМАНИТАРНИ НАУКИ в Софийски университет „Св. Климент
Охридски“**

УВАЖАЕМА Г-ЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,

Представяме на Вас и на членовете на АС на НАОА доклад относно резултатите от извършената проверка по процедура за програмна акредитация на професионално направление (ПН) 2.4 Религия и теология, област на висше образование 2. Хуманитарни науки в Софийския университет „Св. Климент Охридски“ (СУ).

Докладът е разработен според изискванията на ЗВО, чл. 38 от ПДНАОА и приетите от Акредитационния съвет на НАОА (20.10.2016 г.) критерии за програмна акредитация на професионално направление в съответствие със стандартите и насоките за осигуряване на необходимото качество в европейското пространство за висше образование /ESG/ – част 1 /1-10/ и по смисъла на чл. 78, ал. 3 от ЗВО.

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Процедурата по програмната акредитация е открита с решение на Акредитационния съвет на НАОА от **18.03.2021 г. /Протокол №8/, изх. №652/19.05.2021г.** Експертната група (ЕГ), включително и наблюдаващият процедурата, са утвърдени с решение на Акредитационния съвет на НАОА (**Протокол №21/05.08.2021г.**). Експертната група е в състав:

1. Проф. д-р Димитър Попмаринов Киров, ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, гр. Велико Търново, ръководител на ЕГ;
2. Проф. дфн. Нина Димитрова – Институт по философия и социология – БАН;

3. Проф. д-р Даниела Сотирова – Технически университет, София;
  4. Доц. Адриана Любенова – Пловдивски университет "Паисий Хилендарски";
  5. Кольо Бузов (архимандрит Панкратий) - Шипченския манастир
- Наблюдаващ процедурата, член на ПКХНИ: проф дфн. Татяна Петрова Батулева

С оглед изискванията на приетия от Народното събрание през м. март 2020 г. „Закон за мерките и действията по време на извънредно положение“ и издадените на негова основа подзаконови разпоредби от Министерството на здравеопазването, свързани с обявената епидемична обстановка в страната (COVID-19), ЕГ промени обичайната практика на проверка, анализ и оценка. Всички те трябваше да се извършат от разстояние, посредством предоставени по електронен път документи и онлайн срещи. Изпълнението на програмата се осъществи в съответствие със заложените в нея точки. Въпреки изникващите понякога технически проблеми (слаба интернет връзка) се ползваха и телефоните на членовете на ЕГ. Това позволи да се спази програмата като се ползваше и обширната информация, предоставена в доклада-самооценка. Електронният достъп до приложенията даде възможност за лесна справка с информацията по всички критерии и за цялостна оценка на професионалното направление (ПН).

Подлежащите на проверка по процедурата за програмна акредитация са в образователно-квалификационната степен (ОКС) „Бакалавър“ и ОКС „Магистър“ в следните две специалности: *Теология* и *Религията в Европа (РО и ЗО)*. В ОКС „Магистър“ студентите се обучават в 11 магистърски програми:

- „Съвременни аспекти на богословието“;
- „Вяра и живот“;
- „Религия и образование“;
- „Християнско поклонничество“;
- „Литургия и музика“;
- „Извори и традиция на богословието“;
- „Църковно социално дело“;
- „Ръководене на църковен хор“
- „Църква и медии“
- „Църковен мениджмънт“
- „Църковно изкуство в България /Оценяване, опазване, презентирание/“.

II. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ ОТ ПРЕДХОДНАТА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ:

Препоръките от предходната програмна акредитация са две:

1. Да се провежда кадрова политика, насочена към намаляване на средната възраст на хабилитирания академичен състав на първи ОТД;

2. Учебният план и учебните програми по музика да бъдат изготвени съобразно базисната подготовка на студентите-несеминаристи.

Изпълнението на препоръките от отчетния период се потвърждава от посочените в доклада данни за писмо (№ 454/13.03.2019 г.) от НАОА до Ректора на СУ „Св. Климент Охридски“, че на свое заседание (21.02.2019 г.) Акредитационният съвет (Протокол 4) е взел решение, че утвърждава доклада на Постоянната комисия (ПК) за САНК, отразяващ изпълнението на нейните препоръки от 05. 11. 2014 г. (прот. № 18) при програмната акредитация за проф. Направление 2.4 „Религия и теология“ за ОКС „бакалавър“ и „магистър“ в СУ „Св. Климент Охридски“ с оценка 9,34.

Констатациите са: **Препоръка 1 е изпълнена и продължава да се изпълнява.** Това изпълнение се потвърждава и от факта на възстановяването на класическата система на богословското образование в неговите четири дяла – библеистика, историческо, систематическо и практическо богословие, осъществявано в четири катедри.

Препоръка 2 също е изпълнена.

Специалностите „Теология“ и „Религията в Европа“ се администрат от Богословския факултет на СУ „Св. Климент Охридски“ и ПН 2.4. Религия и теология. И двете специалности се развиват в съответствие със съвременните изисквания на богословското и религиозното образование; спазват се изискванията на НАОА, поддържа се високо академично равнище, както в образователната, така и в научната област.

III. КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ В СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СТАНДАРТИТЕ И НАСОКИТЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО В ЕВРОПЕЙСКОТО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ

Въз основа на изводите в доклада на експертната група Постоянната комисия направи следните констатации и оценки за изпълнението на критериалната система:

Констатации за изпълнение на критерий 1.1. в съответствие със стандарт 1 от ESG - част 1 /1-10/: „При извършване на обучение в професионалното направление се поддържа и развива политика за осигуряване на качеството, която се оповестява и е част от стратегическото управление на висшето училище“.

Обучението в ПН 2.4 е в съответствие с мисията, целите и задачите на Софийския университет и законодателството в областта на висшето образование и науката. В Правилника на Богословския факултет на СУ е дефинирана неговата роля като "уникална висша богословска школа в служение на българския народ и БПЦ за подготовка на свещенослужители,

църковнослужители, както и за преподаватели по религия във всички училища в страната (светски и духовни), а също и дейци във всички сфери на църковния живот". Посочена е неговата специфика: първо, в БФ се преподава богословие в пълно съответствие с вероучителните истини на Православната църква; второ, подчертана е ролята на интердисциплинарния диалог. Факултетът провежда обучение в ОКС „Бакалавър“ и ОКС „Магистър“ в направление 2.4. Религия и теология по следните специалности:

- ОКС „Бакалавър“, Теология (редовно и задочно) - теолог с възможна професионална квалификация „Теолог и учител по религия“ или „Теолог и религиозен специалист“, както и за дипломиране и за двата профила с писмен държавен изпит за „Теолог, учител по религия и религиозен специалист“;
- ОКС „Бакалавър“, Религията в Европа (редовно и задочно) – религиозен специалист; с квалификация «религиозен специалист по Християнство и ислям» или «религиозен специалист по Християнство и юдаизъм»;
- ОКС „Магистър“ (редовно и задочно) - магистър по теология;
- ОКС „Магистър“, Религия и образование (задочно) – магистър по теология и учител по религия.

Качеството на обучение се реализира чрез поддържане и развитие на висококвалифициран кадрови състав. Академичният състав (включващ 32 преподаватели) подлежи на постоянно обновление: привличат се млади специалисти (в съответствие с препоръка 1 от предходната акредитация). Показател за цялостната дейност по поддържане на качеството са проведените вътрешни одити, редовното и отговорно атестиране на преподавателите, регулярното анкетиране на студентите като обратна връзка, както и сътрудничеството с потребителите на кадри - БПЦ, училища, общински структури и др.

Съществува работещ механизъм за стимулиране на изследователската дейност: той включва семинари, обсъждания на научната продукция, защита на докторантски тези и текстове. В ПН 2.4. са създадени **оптимални условия** за включване на студентите в научната дейност на четирите катедри под формата на индивидуални и групови проекти, творческа дейност и участие в научни форуми в СУ и извън него. Налице е работеща ефективно система за проектно финансиране на този тип дейности.

Констатации за изпълнение на критерий 1.2. в съответствие със стандарт 1 от ESG - част 1 /1-10/: „Управление на качеството на образованието“

1.2. Управление на качеството на образованието.

В СУ качеството на всички степени на образователния и научноизследователския процес се гарантира от прилагането на различни

форми на контрол на **национално, институционално и вътрешно** ниво. Действащата в БФ система за управление на качеството включва постоянно действаща Комисия по качеството във факултета плюс следните допълнителни комисии: Комисия по атестации; Комисия по акредитация, одити и рейтинг; Учебна комисия; Комисия за селекция по програма "Еразъм"; Комисия по научните направления; Проверителска комисия; Комисия Млади учени и постдокторанти. Тя осигурява **периодичен вътрешен одит на учебните планове и дейности**: в рамките на акредитационния период в БФ са проведени 3 одита: **1** през 2017 и **2** през 2018 г. Има изградена организация за управление на качеството на учебния процес и свързаната с него преподавателска дейност.

Академичният състав на факултета следва принципите и нормите на университетския Етичен кодекс, съобразен с Европейската харта на учените. Той утвърждава нормите на академичната етика в отношенията между преподаватели, служители и студенти и не допуска дискриминация на полова, етническа и религиозна основа. Прилагат се приетите процедури за откриване на плагиатство. За периода на акредитиране (2014-2019) липсват документирани случаи на плагиатство, както и нарушения на Етичния кодекс.

Констатации за изпълнение на критерий 2.1. в съответствие със стандарт 2 от ESG - част 1 /1-10/: „ВУ извършва обучение по професионалното направление като прилага процедури за разработване, одобряване, наблюдение и обновяване на учебната документация (квалификационни характеристики, учебни планове и програми и др.) при съдействието на представители на партньорски организации, студенти и други заинтересовани страни“

Както в СУ, така и в БФ, обезпечаващ обучението в ПН 2.4. Религия и теология, учебните програми се разработени в съответствие със съвременните достижения в конкретната научна специалност. Програмите задават устойчиви цели и задачи на образователната дейност. С цел повишаване на качеството и актуалността на предлаганото обучение и разширяване на перспективите за професионална реализация на дипломираните студенти в обсъждането на учебните планове и програми, освен академичния състав, участие вземат студенти и представители на потребителите на кадри. Цялостната учебна документация в БФ е разработена в съответствие със ЗВО, Наредба № 21 от 30.09.2004 г. Съдържателната характеристика на професионалната квалификация, придобивана в различните ОКС, се актуализира периодично в съответствие с перспективите за реализация в динамично развиващия се пазар на труда на регионално, национално и международно ниво. СУ „Св. Кл.

Охридски“ запазва своето **първо място в рейтинговата система** за качество на обучението по ПН 2.4. Религия и теология в ОКС „бакалавър“, в ОКС „магистър“ и в ОНС „доктор“ в системата на МОН. ВУ е член на международен консорциум и е **със статут на научно-изследователски университет**. Преподавателите от СУ са утвърдени учени в своята сфера както в национален, така и в международен план.

Учебният план осигурява **балансирано развитие** и усъвършенстване на уменията и компетентностите на студентите, както в теоретичен, така и в практически план. Съотношението на различните видове учебни дисциплини, както и хорариумът и кредитите се определят при спазване на държавните изисквания и с отчитане на спецификата на специалността и образователно-квалификационната степен. Задължителните учебни дисциплини осигуряват **фундаменталната** подготовка, избираемите дисциплини обезпечават **специализиращата** подготовка, а факултативните – **допълнителна подготовка** на студентите.

Налице е **висока степен на заинтересованост** към предлаганите магистърски програми. Все още е **сравнително нисък** интересът към бакалавърските програми, като задочната форма на обучение е предпочитана. Анализът показва, че само **51%** от студентите успешно се дипломират, а **49%** отпадат по време на обучението. Факултетът предлага **2 бакалавърски и 11 магистърски програми (редовно и задочно обучение)** за специалисти и неспециалисти. Прави впечатление устойчивият интерес към магистърските програми с катехизически (въведително-обучителен) характер, както и към програмите, осигуряващи възможност за успешна бъдеща реализация като: Християнско поклонничество, Църковно изкуство в България (оценяване, опазване, презентирание), Църковно социално дело, Църковен мениджмънт, Религия и образование. Бакалавърските и магистърските програми са **сравними** с аналогични програми на други ВУ в България, ЕУ или извън ЕУ и позволяват професионална мобилност на студентите. Специалността „Теология“ (ОКС „Бакалавър“ и ОКС „Магистър“) съществува във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, ПУ „Паисий Хилендарски“ и ШУ „Епископ Константин Преславски“, както и в БФ, в които се преподава православно богословие в Румъния, Сърбия, Северна Македония, Гърция, Русия, Полша, Словакия, Мюнхенския университет „Лудвиг Максимилиан“ .

Констатации за изпълнение на критерий 3.1. в съответствие със стандарт 3 от ESG - част 1 /1-10/: „Съществува система от правила и дейности, свързани със стимулиране на мотивацията и активната позиция на студентите в процеса на обучение на съответното професионално направление“

Обучението на студентите в ПН 2.4. се провежда според съвременните изисквания за двете ОКС и образователната мисия, цели и задачи на ПН 2.4. Практическото обучение е организирано в няколко основни направления: „пастирски профил“, богослужение – в параклиса на факултета; „педагогически профил“ – в Софийската духовна семинария „св. Йоан Рилски“, в учебно-възпитателни заведения, енорийски училища; научна подготовка на студентите – в поделения на БПЦ (Църковният историко-археологически музей, манастири), културни институти и други. Дипломирането на студентите-бакалаври става чрез държавен изпит, а на магистрите - чрез държавен изпит или защита на дипломна работа. Учебните планове и програми, по които се обучават студентите от БФ на СУ, са изцяло съобразени с изискванията за ОКС на ПН 2.4, изискванията на ЗВО и Правилника на СУ. Методите за оценяване на студентите отговарят на законовите и нормативни разпоредби, съответно: Закона за висшето образование и Наредбата за държавните изисквания за придобиване на висше образование в ОКС „бакалавър“, „магистър“ и „специалист“. Правилникът за образователните дейности (ПОД) на СУ регламентира условията за прием на студенти в ОКС „бакалавър“ и „магистър“, учебната документация, организацията на учебния процес, провеждането на практическо обучение, дипломирането на студентите, административното управление и обслужване на образователните дейности.

План-графиците за образователните дейности са разписани за всеки семестър и са качени на сайта на Богословския факултет. Графикът за произнасяне на проповед е разпределен по дати и празници; за водещи делничното и празничното богослужение са определени преподаватели-асистенти (някои от тях се извършват в Софийската семинария „Св. Йоан Рилски“). Завършилите студенти придобиват педагогическа правоспособност и възможност за реализация като учители по религия. Катедра „Теология“ е разработила вътрешни политики за гарантиране качеството на подготовка на студентите; политики за установяване, предотвратяване и санкциониране на плагиатство и други неетични прояви; Правилник за организация и провеждане на студентските практики. Периодично се събира информация относно учебните планове в други български университети, провеждащи обучение в ПН 2.4. Религия и теология, както и за сходни бакалавърски и магистърски програми в чуждестранни университети. Информацията се прилага за сравнителни анализи, за разработване на нови и актуализация на вече действащи учебни програми с цел съгласуване на дисциплини и кредити при студентска мобилност.

Практическите занятия на студентите (текущи и преддипломни) се планират и провеждат съгласно заложените по учебен план стажове. Студентите в курса по омилетика изготвят и произнасят по две проповеди по време на празничните и неделни богослужения в академичния параклис. Особено място в живота на студентите имат официалните церемонии, празниците и практиките, както и дейностите, свързани с академичния живот (напр. откриването на учебната година). Стимулиращ ефект има и извършването в БФ специално богослужение, което обикновено се възглавява от архиерей на БПЦ, последвано от поздравителен адрес от Негово Светейшество Българския Патриарх с отечески благослов.

През отчетния период Богословският факултет продължава да поддържа активни отношения с базови институции, които му дават възможност да обезпечи практическата подготовка на студентите от ОКС „бакалавър“ и „магистър“. Основното сътрудничество е със СДС „Св. Йоан Рилски и с още четири ОУ в гр. София. Сътрудничество е изградено и с институции като Националния църковен историко-археологически музей при Св. Синод, БНТ; в зависимост от специализираните магистърски програми студентите осъществяват практики в домове за настаняване на възрастни и социално-слаби хора, в църковни социални организации, в места за лица, лишени от свобода при църковни училища и др.

Правят се проучвания относно кариерното развитие на завършилите студенти, както и за степента на заинтересованост на кандидат-студентите относно специалностите и образователните програми в БФ. Голяма част от завършилите ОКС „Бакалавър“ избират да продължат в магистърските програми на факултета. Те получават тясна специализация в области като обучение по религия, музика, управление на религиозни туристически обекти в областта на поклонническия туризъм у нас и на Балканите, църковна журналистика, социалното дело и пр. Особен интерес има към програмата „Еразъм“.

Налице е **динамична неформална връзка** между преподаватели и студенти. Ефективността на процесите, свързани с качеството на образователния процес в ПН 2.4. се гарантира чрез **текущ мониторинг и периодичен анализ**, чиято организация е поверена на Комисията по качеството на БФ. В тях участват и студенти, партньорски организации, експерти, потребители на кадри. Основен механизъм за защита правата и интересите на студентите е създаденият през 2016 г. в СУ **Етичен кодекс**, в който са разписани процедури за решаване на възникнали конфликти в съответствие със стандартите на академичната етика. Гарант за спазването му е **Етичната комисия**, както и институцията **„академичен омбудсман“**.

Констатации за изпълнение на критерий 4.1. в съответствие със стандарт 4

от ESG - част 1 /1-10/: „Институцията оповестява публично приетите от нея документи, очертаващи „жизнения цикъл“ на студента: прием в съответно професионално направление, развитие, признаване и дипломиране, както и доказателства за последователното им и прозрачно прилагане“

Обучението и сертифицирането на студентите от специалностите „Теология“ и „Религията в Европа“ се извършват според законовите изисквания и правилата на СУ. Съществува добра организация за привличане, прием и адаптиране на български и чуждестранни студенти и докторанти в съответствие с принципите на Лисабонската конвенция.

В ПН 2.4. „Религия и теология“ действат утвърдени правила за академично признаване на проведено обучение и практика в чужбина. Мобилността на студентите се осъществява в рамките на договори с чуждестранни ВУ. Студентите и докторантите участват в изследователски проекти в ПН на основата на ясно определени правила. Създадена е организация и система за проследимост на реализацията и връзки със завършилите студенти.

Сключените договори с университети за обмен на студенти по ОКС „бакалавър“ и ОКС „магистър“ са доказателство за наличие на широк спектър от възможности за мобилност. За акредитирания период в ОКС „Бакалавър“ и ОКС „Магистър“ са реализирали **6 изходящи студентски мобилности** в Атинския и Солунския университети и **6 входящи мобилности** от различни университети от Румъния.

За студентите в БФ са създадени оптимални условия за активно участие в научноизследователската дейност (вкл. и в проекти по Фонд „Научни изследвания“). Резултатите от своята научна и проектна дейност студентите представят чрез докторантски четения, доклади на научни форуми, национални и международни конференции на университетско и извън университетско равнище. Те участват и в различните центрове на БФ като Библейската библиотека, Клуба на богослова, Центъра за изследване на патристичното и византийското духовно наследство, Центъра за изследване на катехизическото и религиозното обучение. Издаваните документи за образование и квалификация отговарят на всички изисквания, произтичащи от Наредбата за държавните изисквания към съдържанието на основните документи, издавани от ВУ.

През 2015 г. на университетско и факултетно равнище е създаден "Алумни клуб" като система за проследимост на реализацията и връзки със завършилите студенти. Създадени са също фейсбук групи на завършилите факултета; на магистърска програма „Литургия и музика“ (випуск 2019); на специалност „Теология“ (редовна форма на обучение, випуск 2015 и випуск 2017). Редовно се оповестяват документите за прием, развитие, дипломиране на студентите. ПКХНИ констатира, че в БФ на СУ е налице **последователно и прозрачно прилагане** на всички документи, очертаващи „жизнения цикъл“ на

студента.

Констатации за изпълнение на критерий 5.1. в съответствие със стандарт 5 от ESG - част 1 /1-10/: „Институциите имат разработена политика за осигуряване на качествен академичен състав чрез прилагане на прозрачни процедури като част от стратегията за развитие на професионалното направление“

В Богословски факултет на СУ има утвърден алгоритъм за осигуряване на **качествен академичен състав** чрез прилагане на прозрачни процедури като част от стратегията за развитие на професионалното направление. Вече е възстановен **класическият вид на специалностите** в четирите области на богословието чрез катедрения състав на БФ, като всяка област в направлението има своя катедра. Действащата вътрешна нормативна база (на катедрено и факултетно ниво) гарантира наличие на благоприятна среда за академично израстване

През отчетния период (2014-2019) в БФ са реализирани **20** хабилитации. Общият брой на хабилитираните преподаватели на първи ОТД към БФ е **15** (4 професори и **11** доценти) в ПН 2.4. Религия и теология. Нехабилитираните преподаватели са **11**, от които 7 са с ОНС „доктор“ от ПН 2.4. Религия и теология, **1** от ПН 2.1. Филология, **1** от ПН 3.1. Социология, антропология и науки за култура, и **1** задочен докторант от ПН 2.4. Религия и теология. През отчетния период на първи ОТД работят от **27 до 29** преподаватели. В края на отчетния период в ПН 2.4. Религия и теология преподават **27** души, от които **16** хабилитирани и **11** нехабилитирани преподаватели: **4** професори, **12** доценти, **9** главни асистенти, **2** асистенти, от тях **2** „доктор на богословските науки“ и **23** с ОНС „доктор“.

Съществува ефективна система за атестиране и стимулиране на кариерното развитие на преподавателите. Комисиите по атестирането са в състав от **5 до 7** души; те се избират от ОС на факултета на основата на критерии, заложи в Наръчника по качеството. Критериите за формиране на оценка са в 4 сфери: реална учебна натовареност (аудиторна и извънаудиторна); научноизследователска и публикационна дейност (вкл. участие в проекти); участие в дейността на академичната общност; оценка на студентите и атестаци. През отчетния период са проведени над **30** атестации.

ПКХНИ установи наличие на висока академична мобилност в рамките на европейските програми и двустранното сътрудничество: за преподавателите в БФ в периода на акредитация са регистрирани **5** изходящи и **11** входящи мобилности.

Констатации за изпълнение на критерий 5.2. в съответствие със стандарт 5

от ESG - част 1 /1-10/: „Научноизследователската и художествено-творческата дейност на академичния състав и участието на студентите и докторантите в нея“

Научноизследователската работа в БФ на СУ включва широко поле от дейности с различна насоченост: внедряване на резултатите от изследванията в образователния процес; осъвременяване на преподаваните и въвеждане на нови дисциплини в съответствие с нуждите на потребителите; провеждане на факултетни, национални и международни форуми с участието на студенти и докторанти; подготовка на кадри за нуждите на БПЦ и обществото като цяло. Развива се и проектната дейност, както в страната, така и в чужбина на преподаватели, докторанти и студенти.

През отчетния период преподавателите от БФ имат редица научни постижения, намерили израз в техните публикации (монографии, глави от книги, учебници, учебни пособия, студии, доклади от конференции). Общият брой на публикациите е **354**, от които **295** в страната и **59** в чужбина. От тях в реферирани/индексирани издания са **47** или **13.28 %** от общия брой публикации; цитиранията са **840**, от тях **557** в български, а **283** в чуждестранни издания (на преподавател на ОТД се падат средно по **31,11** цитирания). В БФ на СУ и ПН 2.4. Религия и теология се провежда редовна атестация на преподавателски състав, стимулира се неговото кариерно развитие. Създадена е действаща система за насърчаване на академичната мобилност в рамките на европейските програми и двустранното сътрудничество. Стимулира се включването на студентите и докторантите в научноизследователската и художествено-творческата дейност на факултета.

Констатации за изпълнение на критерий 6.1. в съответствие със стандарт 6 от ESG - част 1 /1-10/: „Има осигурена и непрекъснато развиваща се финансова, материално-техническа и информационна база, необходима за учебно преподавателската, научноизследователската, художествено-творческата и спортна дейности по професионалното направление, както и подходяща среда за дистанционно обучение, ако провеждат такава“

БФ на СУ разполага с оптимална финансова, материално-техническа и информационна база, гарантираща учебната и научно-изследователската дейност в ПН 2.4. (университетска библиотека, университетска телевизия, Център за информационни и комуникационни технологии, ботанически градини, Университетски театър „@лма @алтер“, Културен център и др.). Общата разгърната застроена площ само на учебните сгради на СУ е **над 170 000 м²**.

БФ е обезпечен с **3 483 м²** обща разгърната площ, от която **790 м²** е учебна (с

общо **610** работни места). Сградата на пл. „Св. Неделя“ е предоставена от Св. Синод на двете специалности - „Теология“ и „Религията в Европа“. Факултетът разполага с **Академичен параклис** „Св. Климент Охридски“, в който се провеждат задължителните практически занятия на студентите. Компютърно оборудваните преподавателски кабинети са **9** (в тях: **35** компютъра, от които **11** преносими). Студентите разполагат със специализирана компютърна зала (**18** работни места, **10** работни станции и в исокоскоростна Wi-Fi мрежа).

БФ притежава най-голямата специализирана научна библиотека в областта на теологията в България (по данни от 2019 г. тя включва **84 735** тома специализирана литература по теология; **398** електронни носители на информация; **24 569** тома научни списания). Осигурен е достъп до пълната on-line версия на дигиталната библиотека **Thesaurus Linguae Graece (TLG)**. На разположение е и **Bibliotheca Biblica** (изградена по международен проект със Studiorum Novi Testamenti Societas). В настоящия момент тя включва **11 173** библиотечни единици, сред които **54** бр. електронни носители, **8 077** книги и **3 041** тома периодични издания. Двете библиотеки на БФ са удостоени със **Сертификат Знак за качество за устойчиво развитие** на СУ «Св. Кл. Охридски» от 18.12.2019 г.

Създадена е **среда за дистанционно обучение** (чрез Проект № BG051PO001-4.3.04/0011 „Повишаване на капацитета на академичния състав от педагогическите специалности на Софийски университет в проектиране, провеждане и осигуряване на качествено електронно дистанционно обучение“): наличие на информационни продукти; дидактически ресурси; осигуреност на профилиращите дисциплини с учебници, учебни пособия и материали за обучение; 2 оборудвани с мултимедия зали; SMART телевизори; система „Moodle“.

Недостатък в това отношение е липсата на асансьор - нещо, което затруднява придвижването на хора в неравностойно положение. ПКХНИ констатира, че е необходимо допълнително усъвършенстване на обратната връзка и комуникацията при обучението в online среда.

Констатации за изпълнение на критерий 7.1. в съответствие със стандарт 7 от ESG - част 1 /1-10/: „Институциите имат изградена организация за управление на информацията, свързана с реализацията на обучението по професионалното направление и последващата реализация на завършилите“

В БФ съществува организация за управление на информацията под формата на постоянно действащ механизъм за публично огласяване на резултатите от качеството на образованието и съответните промени. В това отношение определена роля имат системата за връзка с алумни и Клубът на богослова, чрез който се поддържат контакти с възпитаници на БФ, които

редовно присъстват на празници и чествания. Анализът на данните показва **значително ниво** на удовлетвореност от страна на обучаващи се и завършили студенти.

БФ притежава база от собствени информационни масиви, които отразяват световните постижения в ПН и служат за актуализиране на учебните планове и програми. Ефективността от управлението на качеството на образованието се оценява чрез **атестирането** на преподавателите на основата на доказал ефективността си алгоритъм. Той включва и анкети с всеки курс, като резултатите се обобщават и анализират от комисия по качеството. В магистърските курсове се провеждат срещи между студентите и ръководителите на програмите. Преподавателите във Факултета съумяват да поддържат висока ефективност в образователния процес, както в национален, така и в международен план. Важно значение за придобиване и обмен на информация с други институции и организации имат Центърът за изследване на патристичното и византийското духовно наследство и Центърът за изследване на катехизическото и религиозното обучение, както и специализираната Библиотека библика (Bibliotheca biblica), която е научно-информационен център в областта на библеистиката със значение не само за България, но и за цяла Източна Европа.

Учебният процес съответства на европейските образователни изисквания. Установени са трайни и ползотворни контакти с работодателите в сферата на държавните институции, местната власт и неправителствения сектор, които съдействат за професионалната реализация на завършилите.

Констатации за изпълнение на критерий 8.1. в съответствие със стандарт 8 от ESG - част 1 /1-10/: „Институциите публикуват ясна, точна, обективна, актуална и лесно достъпна информация за всички дейности, свързани с обучението по професионалното направление“

На сайта на СУ и на страницата на БФ своевременно се предоставя обективна, актуална и лесно достъпна информация за всички дейности, свързани с обучението, условията за мобилност (периоди, продължителност на процедурите, селекция по програма „Еразъм“ и „Еразъм+“) и възможностите за бъдеща професионална реализация в ПН 2.4. Налице е комисия за мониторинг на успеваемостта на студентите, като резултатите от проверките се обсъждат на ФС и АС. В първичните звена се съхранява подробна информация за „жизнения цикъл“ на студентите. Популяризира се образователната, научноизследователската и художественотворческата дейност на преподаватели и студенти от ПН 2.4. През последните 5 години преподавателите на ОТД от Факултета са разработили и получили финансиране за общо **38 национални и международни** проекта. Създадени са отделни рубрики за

научните постижения и за обучението на студентите, за новите специалности в ОКС „бакалавър“, ОКС „магистър“, ОНС „доктор“, както за български, така и за чуждестранни граждани. Тази прозрачност е важен елемент от **академичната свобода** при провеждането на фундаментални и приложни изследвания в областта на християнското богословие, юдаизма, исляма, медиевистиката, биоетиката и в други области на хуманитарното познание, които са типични за БФ и СУ като цяло.

Констатации за изпълнение на критерий 9.1. в съответствие със стандарт 9 от ESG - част 1 /1-10/: „Институциите извършват регулярен мониторинг (преглед) и актуализиране на учебните програми, съобразно еволюцията на научните знания и технологии, при обучението по професионалното направление“

В Богословския факултет на СУ "Св. Климент Охридски" съществува система за управление и мониторинг на качеството на образователния процес. През 2018 г. е извършен цялостен мониторинг, а всяка година се предприема текущ мониторинг на всички учебни програми. В ПН 2.4. Религия и теология са утвърдени прозрачни механизми за **преглед и актуализация** на учебните планове и програми за двете образователни степени. Създадена е образователна среда, която стимулира активната позиция на студентите чрез участие в ръководните органи на Факултета и Университета. Налице е удовлетвореност от учебния процес, който освен **теоретични знания**, осигурява и успешна **практическа реализация**.

В отчетния период студенти, обучавани в ПН 2.4, се включват в научно-изследователски проекти и екипни обсъждания. Търси се обратна информация от работодатели и студенти (завършили и обучаващи се) за качеството на получените знания и тяхната конкретна приложимост в училищна и извънучилищна среда; за методите на преподаване и перспективите за професионална реализация по специалността. Провеждат се анкети сред дипломираните възпитаници на БФ, организират се онлайн срещи със студенти и потребители на кадри/партньорски организации.

Констатации за изпълнение на критерий 10.1. в съответствие със стандарт 10 от ESG - част 1 /1-10/: „Институциите извършват планирани дейности за самооценяване и външни оценки на всички учебни програми по професионалното направление“

В ПН 2.4. Религия и теология на БФ при СУ „Св. Климент Охридски“ редовно се извършват планомерни дейности по **оценяване и самооценяване**. Изводите от тях се анализират своевременно и се превръщат в основа за усъвършенстване и обновяване на учебните програми и **цялостно**

оптимизиране на учебния процес. Според проучване на МОН за качеството на обучение във ВУ и рейтинговата система (включващо научен капацитет; обем на научните изследвания; привлечени средства за научноизследователска дейност; библиотечен фонд и реализация на възпитаниците) ПН 2.4. Религия и теология в частност заема **първо място в страната.**

Полагат се системни и целенасочени усилия за своевременно изпълнение на направените от НАОА препоръки. СУ и БФ в частност работят в условията на реална **конкурентна** среда: всички програми в специалност „Теология“ са съизмерими с програмите в други ВУ, както у нас, така и в чужбина. Създадената нова специалност „Религията в Европа“ е **уникална** за България. В състава на комисиите за семестриални и държавни изпити се канят преподаватели от други ВУ и потребители, с цел обратна информация за постиженията на студентите.

С извършената през 2019 г. в Богословския факултет проверка от САНК за специалностите от ПН 2.4. Религия и теология се констатира, че слабостите са отстранени: намалена е средната възраст на академичния състав на първи ОТД; регулярно се организират конкурси, защитават се докторски трудове, налице е оптимална атмосфера за академично израстване. Системно се отчитат нуждите на пазара на труда, професионалната реализация на завършилите студенти, държавната политика във висшето образование; демографските и социално-икономическите условия в страната и поведението на конкурентните висши училища.

2.4 РЕЛИГИЯ И ТЕОЛОГИЯ КЪМ БФ НА СУ "СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ"

СИЛНИ СТРАНИ:

- * Софийският университет е основно научно и образователно звено за цяла България, функциониращо на висотата на своята мисия и отговорности като ВУ и научноизследователски център;
- * Прецизно поддържана учебна документация, съобразена със законодателството в България и ЕС, актуалното развитие на конкретната специалност и нуждите на самите студенти и потребителите на кадри;
- * Ползотворни и устойчиви контакти с държавните институции, местната власт и неправителствения сектор, които съдействат за ефективна професионална реализация на завършилите студенти и осигуряват подкрепа на ВУ;
- * Ефективен, стимулиращ и ползотворен диалог с аналогични факултети в чужбина като предпоставка за устойчива мобилност на студенти и преподаватели и участие в съвместни проекти;

- * Условия за прозрачност и своєвременен достъп до информация;
- * Активна съвместна научноизследователска работа на преподаватели и студенти, интензивна публикационна дейност в национални и международни списания;
- * Съпоставимост на структурите и конкретното съдържание на предлаганите курсове и специалности, от една страна, и отстояване на специфична ориентация, на собствена уникална "ниша", от друга страна.
- * Оптимално съчетание и поддържане на необходимия баланс между теоретични и практически задачи и на задължителни, избираеми и факултативни дисциплини;
- * Висока степен на удовлетвореност на студентите от обучението в ПН 2.4.

СЛАБИ СТРАНИ:

- * Значителен процент от студентите не завършват, а отпадат по време на следването.

ВЪЗМОЖНОСТИ за:

- * Повишаване и пълноценно използване на студентската мобилност;
- * Пълноценно използване на наличната материално-техническа база и високия интелектуален потенциал във факултета за въвеждане на ДФО;
- * По-нататъшно усъвършенстване на материално-техническата база (липсва асансьор, което затруднява придвижването на хора в неравностойно положение);

ПОТЕНЦИАЛНИ ЗАПЛАХИ:

- * Демографски и икономически фактори, водещи до снижаване на броя на кандидат-студентите (главно в ОКС бакалавър);
- * Занижена входяща подготовка и обща култура на кандидатстудентите.

Въз основа на констатациите по резултатите от извършеното оценяване Постоянната комисия по хуманитарни науки и изкуства предлага на Акредитационния съвет да даде програмна акредитация на професионално направление 2.4 Религия и теология от област на висше образование 2. Хуманитарни науки в Софийски университет "Св. Климент Охридски".

Определя капацитет на професионално направление 2.4 Религия и теология в Софийски университет "Св. Климент Охридски" както следва:

ОКС в ПН 2.4 Религия и теология	Форма на обучение	Брой студенти:
ОКС „Бакалавър“	РФО и ЗФО	440

ОКС „Магистър“	РФО и ЗФО	200
Общо:		640

Предложение за препоръки:

1. Да се положат усилия за включване на научната продукция на академичния състав на Богословския факултет в една или повече авторитетни световни бази данни като Scopus или Web of Science.
Срок: 2023/24 учебна година.
2. Да се повиши количеството на часовете по богослужебна практика.
Срок: 2023/24 учебна година

Председател на ПКХНИ:

проф. дфн Анна-Мария Тотоманова

IV. ПРИЛОЖЕНИЯ

1. Задължителни таблици

ТАБЛИЦА 1: СТРУКТУРА НА ВУ И СЪСТОЯНИЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНИТЕ НАПРАВЛЕНИЯ И СПЕЦИАЛНОСТИ ОТ РЕГУЛИРАНИТЕ ПРОФЕСИИ

Основни звена на ВУ, осигуряващи обучението по съответните професионални направления и специалности от регулираните професии					
Основно звено на ВУ: Богословския факултет на СУ „Св. Климент Охридски“					
Професионално направление	Оценка	Срок на акредитация	Капацитет		
			Професионален бакалавър	Бакалавър	Магистър
2.4. Религия и теология		Четири години	–	400	150

Таблица 1.1.

Обучавани студенти в ПН 2.4. Религия и теология за последните 5 години (2016 – 2021).

(брой)

Години Показатели	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	Всичко
1. ОКС „бакалавър“	216	221	213	257	213	
1.1. Редовно обучение	76	78	72	83	77	
51.2. Задочно обучение	140	143	141	174	136	
Общо:	216	221	213	257	213	
2. ОКС „магистър“	51	55	118	110	100	
2.1. Редовно обучение	3	2	1	2	8	
2.2. Задочно обучение	48	53	117	108	92	

Общо:	51	55	118	110	100	
Всичко:	267	298	331	367	319	1 582

Таблица 1.2.

**Успеваемост на обучаваните студенти в професионалното направление
(брой / относителен дял)**

Година		2016/1	2017/1	2018/1	2019/2	2019/2	
Показатели:		7	8	9	0	1	
Обучавани студенти	Приети през съотв. уч. година	103	96	138	105		
	ОКС „бакалавър“	46	41	49	53	71	
	ОКС „магистър“	57	55	89	52	67	
	Общо приети	103	96	138	105	138	
	В последен курс през съотв. уч. година:	118	104	113	114		
	ОКС „бакалавър“	67	53	46	40	45	
	ОКС „магистър“	51	51	67	74	78	
Общо завършили	118	104	113	114	123		
Дипломирани студенти	ОКС „бакалавър“	Брой	55	38	30	26	30
	Отн. дял в % спрямо завършващите		82,1%	71,7%	65,2%	65%	
	ОКС „магистър“	Брой	21	30	32	36	37

	Отн. дял в % спрямо завършващи ите		41,2%	58,8%	47,8%	48,6%	
	Всичко	Брой	76	68	62	62	67
	Отн. дял в % спрямо завършващи ите		64,4%	65,4%	54,9%	54,4%	
Отпаднали студенти		Отн. дял в % спрямо обучаващи ите се	5,7%	5,3%	5,9%	5,3%	5%

ТАБЛИЦА 2: АКАДЕМИЧЕН СЪСТАВ НА ВУ НА I ТД И II ТД КЪМ 01.07.2020 г.

Таблица 2.1.

Преподаватели на първи трудов договор, осигуряващи обучението в ОКС
„бакалавър“
за последните 5 години.

(брой)

Години	2016/1	2017/1	2018/1	2019/2	2020/21
Показатели	7	8	9	0	
Хабилитирани преподаватели, в т.ч.:					
- Професор	5	5	5	4	5
- Доцент	12	11	11	12	11
Нехабилитирани преподаватели, в т.ч.:					
- гл. асистент / от тях д-р	6/6	9/9	9/9	9/9	10/10
- асистент	4	2	1	2	3
- преподаватели	-	-	-	-	-
Всичко преподаватели на	27	27	26	27	29

ПТД					
-----	--	--	--	--	--

Таблица 2.2.

**Преподаватели на първи трудов договор, осигуряващи обучението в ОКС
„магистър“
за последните 5 години.**

Година Показатели	(брой)				
	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21
Хабилитирани преподаватели, в т.ч.:					
- Професор	5	5	5	3	5
- Доцент	12	11	11	12	11
Нехабилитирани преподаватели, в т.ч.:					
- гл. асистент / от тях д-р	5/5	6/6	7/7	7/7	9/9
- асистент.	1	1	1	0	0
Всичко преподаватели на ПТД	27	27	26	27	25

Таблица 2.3.

**Списък на преподаватели от преподавателския екип на програмите за ОКС
„бакалавър” от професионално направление 2.4. Религия и теология на
основен трудов договор
в СУ към 01.07.2020 г.**

№	Име, степен, звание	Професионално направление (Научна спец.)
---	---------------------	--

1	Емил Трайчев Стоянов, проф. дбн	2.4. Религия и теология (Свещено Писание на Новия Завет)
2	Александър Стоянов Омарчевски, проф. д-р	2.4. Религия и теология (Обща история на Църквата)
3	Иван Василев Христов, проф. д-р	2.4. Религия и теология (Християнска философия)
4	Мария Атанасова Йовчева, проф. д-р	2.4. Религия и теология (Старобългарска книжнина, Химнология)
5	Дилян Николаев Николчев, доц. дбн	2.4. Религия и теология (Църковно право)
6.	Андриан Владимиров Александров, доц. д-р	2.4. Религия и теология (Християнска педагогика, Омилетика)
7.	Димо Кръстев Пенков, доц. д-р	2.4. Религия и теология (Християнска апологетика)
8.	Екатерина Атанасова Дамянова, доц. д-р	2.4. Религия и теология (Библейска археология)
9	Ивайло Иванов Найденов, доц. д-р	2.4. Религия и теология (Библеистика - Стар Завет, Библейски еврейски език)
10	Ивайло Красимиров Шалафов, доц. д-р	2.4. Религия и теология (Методика на обучението)
11	дякон Иван Стоянов Иванов, доц. д-р	2.4. Религия и теология (Литургика)
12	Иво Георгиев Янев, доц. д-р	2.4. Религия и теология (Пастирско богословие)
13	Клара Асенова Тонева, доц. д-р	2.4. Религия и теология (История на религиите)
14	Костадин Кирилов Нушев, доц. д-р	2.4. Религия и теология (Нравствено богословие)
15	Павел Николов Павлов, доц. д-р	2.4. Религия и теология (История на Българската

		Православна Църква)
16	Светослав Светозаров Риболов, доц. д-р	2.4. Религия и теология (Патрология)
17	Венцислав Георгиев Каравълчев, гл. ас. д-р	2.4. Религия и теология (Църковна археология)
18	Димитър Александров Димитров, гл. ас. д-р	2.4. Религия и теология (Старобългарска книжнина, Химнология)
19	Иван Иванов Илиев, гл. ас. д-р	2.4. Религия и теология (Библейски гръцки, Латински език)
20	Иван Кирилов Йовчев, гл. ас. д-р	2.4. Религия и теология (История на БПЦ)
21	Любомир Ангелов Игнатов, гл. ас. д-р	2.4. Религия и теология (Църковна музика)
22	Росен Милчев Русев, гл. ас. д-р	2.4. Религия и теология (Библеистика - Стар Завет)
23	Стоян Малинов Малинов, гл. ас. д-р	2.4. Религия и теология (Църковна музика)
24	Татяна Димитрова Иванова, гл. ас. д-р	2.4. Религия и теология (Християнско изкуство)
25	Щони Райчев Кокудев, гл. ас. д-р	3.1. Социология, антропология и науки за култура (Систематическо богословие)
26	Здравко Валериев Кънев, ас	задочен докторант 2.4. Религия и теология
27	Стойчо Иванов Стайков., ас.	

Таблица 2.4.

Участие на преподавателите на I ТД от професионалното направление в

национални и международни проекти

(брой)

Години	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Показатели						
Участие в национални проекти	4	7	6	6	4	3
Участие в международни проекти	1	1	3	3	2	2
Общо проекти	5	8	9	8	6	5
Брой преподаватели участващи в проекти	13	18	32	31	15	15
Общ брой преподаватели	27	27	27	26	27	27
Относителен дял (в %) на преподавателите участващи в проекти	48,1%	66,7%	118,5 %	119,2%	55.6%	55.60%

Таблица 2.5.

**Публикационна активност на преподавателския състав на I ТД от ПН 2.4.
Религия и теология към 01.07.2020 г.**

(брой)

Години	2016	2017	2018	2019	2020	2021	
Показатели:							
Монографии	2	4	7	5	6	3	
Студии и статии в научни издания	83	36	31	35	75	35	
Учебници и учебни помагала	5	1	0	0	1	1	
Общ брой преподаватели на ПТД	27	27	27	26	27	27	
Публикации на 1 преподавател на ПТД	3,33	1,52	1,41	1,54	3,04	1,56	

ТАБЛИЦА 3: ПРОВЕДЕНИ СТУДЕНТСКИ ФОРУМИ В ПН 2.4. РЕЛИГИЯ И ТЕОЛОГИЯ ПО ТЕМИ, ДАТА НА ПРОВЕЖДАНЕ И БРОЙ УЧАСТНИЦИ

Таблица 3.

Студентски форум – тема (Прил. 3.06)	Дата	Участници (бр.)
„Св. Климент Охридски Чудотворец – духовен просветител и учител”.- Карловия университет в Прага	2016	1
СветоКлиментови дни – Докторантски четения	2016	16
Научно-богословска конференция „Научно-богословското дело на проф. д-р Иван Панчовски“ - Пловдив	2017	1
Обучителен семинар по Църковно-социално дело, Източно-Църковен институт, Регенсбург	2017	5
СветоКлиментови дни – Докторантски четения	2017	14
Конференция „Новите утопии“	2018	1
Конференция „Религия и образование (история, традиции, съвременни тенденции)	2018	1
Конференция „Проф. архим. д-р Евтимий Сапунджиев (1884-1943 г.) – живот, църковна и академична дейност“,	2018	5

Копривщица		
СветоКлиментови дни – Докторантски четения	201 8	19
Конференция „Бързай бавно: режими на времето“	201 9	1
Практически семинар „Християнско милосърдие и църковно-социалната дейност днес – предизвикателства и перспективи“- Троянски манастир	201 9	7
СветоКлиментови дни – Докторантски четения	201 9	20

**ТАБЛИЦА 4: АУДИТОРНА И ЛАБОРАТОРНА ПЛОЩ ЗА УЧЕБНА ЗАЕТОСТ
ПО ГОДИНИ**

Таблица 4.1.

Ползваемост – площ за учебна заетост – обща и на 1 студент

Площ за учебна заетост	2016/17 г.		2019/20 г.	
	Обща площ, кв. м.	Площ на 1 студент, кв. м.	Обща площ, кв. м.	Площ на 1 студент, кв. м.
Учебни зали				
Аудитории	1652	20,9	1923	23,3
Лабораторни и специализирани зали	300	3,8	340	4,3
Общо	1952 кв. м.	24,7 кв. м.	2263 кв. м.	27.6 кв. м

Таблица 4.2.

**Работни места за аудиторна и лабораторна работа – общо и на 100 студенти
(брой)**

Работни места	2017/18 г.		2020/21 г.	
	Общо работни места	Работни места на 100 студенти	Общо работни места	Работни места на 100 студенти
Учебни зали				
Аудитории и лаборатории	1265	330	1925	437
Общо	1265	330	1925	437